

ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਰਾਜ ਵਿੱਦਿਅਕ ਖੋਜ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ, ਪੰਜਾਬ

ਛੇਵੀਂ ਮੰਜਿਲ, ਖਲਾਕ-ਈ, ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਖੋਰਡ ਕੰਪ, ਫੇਜ਼-8,
ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ (ਮੁਹਾਲੀ), ਫੋਨ ਨੰਬਰ:-0172-2212221

ਵੱਲ

ਸਮੂਹ ਜਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫਸਰ (ਮੈਸਿੰ)

ਪੰਜਾਬ।

ਮੀਮੇ ਨੰਬਰ : SCERT-EXAM07/11/2024-EXAMINATION-SCERT/664657 / 250-54

ਮਿਤੀ: ਐਸ.ਏ.ਐਸ. ਨਗਰ, 13-03-2024

ਵਿਸ਼ਾ:- Electronic cigarettes and like devices vide Prohibition of Electronic Cigarettes (Production, Manufacture, Import, Export, Transport, Sale , Distribution, Storage and Advertisement) Act 2019.

ਹਵਾਲਾ: Joint Secretary, Department of School Education & Literacy, Ministry of Education ,Gol ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪੱਤਰ ਨੰ. D.O.No.6-3/2019-MDM-1-1(E.E.5) ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ।

- 1.0 ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਸ਼ੇ ਅਤੇ ਹਵਾਲਾ ਅਧੀਨ ਪੱਤਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜਨਤਕ ਸਿਹਤ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਸਿਗਰੇਟ (ਉਤਪਾਦਨ, ਨਿਰਮਾਣ, ਆਯਾਤ, ਨਿਰਯਾਤ, ਵਿਗਿਆਪਨ, ਆਵਾਜਾਈ, ਵਿਕਰੀ, ਵੰਡ, ਸਟੋਰੇਜ ਅਤੇ ਇਸਤਿਹਾਰ) Act, 2019 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਸਿਗਰੇਟ ਵਰਗੇ ਉਪਕਰਣਾਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਹੈ। ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਸਿਗਰੇਟ ਦਾ ਸੇਵਨ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਸਿਹਤ ਸੰਬੰਧੀ ਖਤਰੇ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।
- 2.0 ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰਾਲੇ GoI ਦੇ D.O.Letter No. H.11013/03/2021-TC ਮਿਤੀ 08.12.2023 (ਕਾਪੀ ਨੱਥੀ) ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਪਕਰਨ ਐਨਲਾਈਨ ਸਟੋਰਾਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਉਪਲਬਧ ਹਨ ਅਤੇ ਨੇੜੇ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਸਟੋਰਾਂ 'ਤੇ ਵੇਚੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਤੱਕ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪਹੁੰਚ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਗੰਭੀਰ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ।

- 3.0 ਸੇ ਆਪ ਵੱਲੋਂ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ, ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਬੁਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਸੂਚੇਤ ਅਤੇ ਜਾਗਰੂਕ ਰਹਿਣ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ।
- 4.0 ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਪ ਵੱਲੋਂ ਨਿਜੀ ਤੌਰ ਤੇ ਘੋਖ ਕਰਨ ਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।
- 5.0 ਸਮੂਹ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਬਾਹਰ ਸਿਗਰੇਟ ਦੀ ਸੇਲ/ਵਰਤੋਂ ਆਦਿ ਦੇ ਵਰਜਿਤ ਸੰਬੰਧੀ ਫਲੈਕਸ/ਬੋਰਡ ਲਗਾਏ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਫਲੈਕਸ/ਬੋਰਡ ਆਦਿ ਵਿੱਚ Electronic Cigarette ਦੇ ਵਰਜਿਤ ਸੰਬੰਧੀ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ-
  - * ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਸਿਗਰੇਟ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ / ਵਰਤੋਂ, ਵਿਕਰੀ, ਵੰਡ, ਸਟੋਰੇਜ, ਇਸਤਿਹਾਰ PECA ACT, 2019 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਬੰਦੀ ਹੈ।
- 6.0 ਆਪ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਸਾਰੇ ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।
ਨੋਟ: ਹਵਾਲਾ ਅਧੀਨ ਪੱਤਰ।

ਸਹੀ
ਡਾਇਰੈਕਟਰ

ਐਸ.ਸੀ.ਈ.ਆਰ.ਟੀ, ਪੰਜਾਬ

ਪਿੱਠ ਅੰਕਣ ਨੰ:-ਉਕਤ/251-54 ਮਿਤੀ: ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ, 13-03-2024
ਉਪਰੋਕਤ ਦਾ ਉਤਾਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਹਿੱਤ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

- ✓1. ਪੀ.ਏ.ਟੂ ਸਪੈਸ਼ਲ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ, ਪੰਜਾਬ।
- ✓2. ਪੀ.ਏ.ਟੂ ਸਪੈਸ਼ਲ ਸਕੱਤਰ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ, ਪੰਜਾਬ।
- ✓3. ਪੀ.ਏ.ਟੂ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ
- ✓4. ਪੀ.ਏ.ਟੂ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਆਫ ਸਕੂਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ (ਸੈਸਿੱ/ਐਸਿੱ), ਪੰਜਾਬ

ਸਹੀ
13/03/2024
ਸਹਾਇਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ

ਐਸ.ਸੀ.ਈ.ਆਰ.ਟੀ, ਪੰਜਾਬ
ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ

ਦਫਤਰ ਜਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫਸਰ (ਸੈ.ਸਿ) ਬਠਿੰਡਾ

ਪਿੱਠ ਅੰਕਣ ਨੰ : ਜੀ-4/1 ( ) 2024 / 8075

ਮਿਤੀ: 14/03/2024

ਉਪਰੋਕਤ ਦਾ ਉਤਾਰਾ ਸਮੂਹ ਸਕੂਲ ਮੁੱਖੀਆਂ ਨੂੰ, ਭੇਜਕੇ ਲਿਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਦਰਜ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਇੰਨ-ਬਿੰਨ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇ।

ਸਹੀ 14/3/24
ਜਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫਸਰ (ਸੈ.ਸਿ)
ਬਠਿੰਡਾ

GOVERNMENT OF INDIA
MINISTRY OF EDUCATION
DEPARTMENT OF SCHOOL EDUCATION & LITERACY
SHASTRI BHAVAN
NEW DELHI-110 115

आजादी का
अमृत महोत्सव

Efile No. 66452

Dated 11/03/2024

भारत सरकार
शिक्षा मंत्रालय
स्कूल शिक्षा और साक्षरता विभाग
शास्त्री भवन
नई दिल्ली - 110 115

Anandrao V. Patil,
Joint Secretary,
Tel. 011-23383226

[Handwritten signature]

DM SCERT

Dated the 28th December, 2023

[Handwritten signatures and initials]
AC (A) /
SPPC/Secy
C.S.P.
-2

D.O. No. 6-3/2019-MDM-1-1 (EE.5)

Dear Kamal,

As you are aware that Government of India has prohibited electronic cigarettes and like devices vide Prohibition of Electronic Cigarettes (Production, Manufacture, Import, Export, Transport, Sale, Distribution, Storage and Advertisement) Act, 2019 in the interest of public health. Electronic Cigarettes pose serious health risks, particularly among young individuals.

2. In this connection, please refer to Ministry of Health and Family Welfare's DO letter no H.11013/03/2021-TC dated 08.12.2023 (copy enclosed) wherein it is mentioned that these devices are readily available through online stores and local vendors which is matter of grave concern. It has also been informed that devices are sold at convenience or at stationery stores near Educational Institutions, which is resulting in easy access for young children to such products.

3. You are therefore advised to take suitable steps, to educate and sensitize schools and teachers about harmful effects of electronic cigarettes and the Prohibition of Electronic Cigarettes (Production, Manufacture, Import, Export, Transport, Sale, Distribution, Storage and Advertisement) Act, 2019 (PECA, 2019). In addition, random checking at school and college levels may be carried out to ensure that such products are not being sold.

4. May I request you to look into the matter personally and instruct the concerned authorities to take necessary actions for being vigilant towards the availability/use of electronic cigarettes in the premises of Educational Institutions, specially among the students.

With regards

Encl: As above:

Yours sincerely
[Handwritten signature]
(Anandrao V. Patil)

To,

Shri Kamal Kishor Yadav,
Secretary (School Education),
Department of School Education,
Govt. of Punjab, Mini Secretariat,
Sector-9, Chandigarh-160062

ਦਫਤਰ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ
ਡਾਇਰੀ ਨੰ: 20567
ਮਿਤੀ: 24-1-24